

כירה פרק שלישי שבת

לח.

עין משפט גר מצוה

א ו מיי (פ"ג מהל' שבת הלכ' ד) ופ"ז הל' ב: כ: סג: סמך לאון טור ושי' פ"ח סימן ש"ז ספ"ק ח: ח ב ג מיי פ"ג מהל' שבת הלכ' ט סמך לאון ט טושי' פ"ח סימן רג ספ"ק ח:

לעזי רש"י

קודמ"ש. פירות העוזר (שיח ברי).

מוסף תוספות

א. בבבלי ולא בשיל. מוס' הלל"ש. ב. להניח. מוס' הלל"ש. ג. אפי' לצורך מחר. מוס' הלל"ש. ד. בתחילה. מוס' הלל"ש. ה. דאמר. מוס' הלל"ש. ו. [ה]תחלה כל דרוכין. מוס' הלל"ש. ז. [ד]ושי' ל"י הדדיה לדעיל מירי דבבלי כמאכל ב"ד, והא דבבלי דבבלי כ"צ דקתני בהדיא, א"כ משום דרמז חמין ותבשיל כ"צ נמי משמע. מוס' הלל"ש. ח. דלאו ראי' הוא. מוס' הלל"ש. ט. מה הן משהין. מוס' הלל"ש. י. א"כ דרמז חמין ותבשיל דאמר להשתות ע"ג שאינה גרופה. מוס' הלל"ש. יא. ואחא ק"מ משני יח' לכתחילה הא דיעבד, דבבלי דבבלי כ"צ דקתני של חמין, ואחיל' דרוכא חמין דלא בשיל כ"צ דבבלי להחזיר, כ"כ דבבלי דבבלי דבבלי אפי' בשבת, דלמא הוהו קומקום של חמין, הוהו כ"צ הוה. מוס' הלל"ש. יב. [ד]אכתי תיקשי לן חמין חמין, יעני' ל"י. במדיר. כשיל. טו. כעני' נמי מרצא הא דקשיא מר' מאיר אדר' מאיר בחמין. מוס' הלל"ש. יג. דר' מאיר, דבבלי מוס' הלל"ש. יד. ובהוהו שניא דהא בגרופה וברי לא מרצ' דהא פריכי דר' יהודה, דהא אכתי קשה. מוס' הלל"ש. יו. מפני שמצטמק ור"ל, פירושי' אפי' דעבד לתלמודא הכא לר"מ ור' יהודה היינו לרוכין קושיא דבבלי, וכו' תיקשי לן חמין חמין ומפניו מפינו פירוקי אהודי ולא תיקשי לן מירי, יעני' ל"י. ואפי' בשבחה, וכ"כ בעבור ומשהו. כשיל. כא. [ד]א במדיר מביעא ל"י וכו' הא בהא פליגי ר"מ ור' יהודה במצטמק ור"ל אי אסיר במדיר אי שרי. מוס' הלל"ש. כב. דאמר מצטמק ור"ל אסור. מוס' הלל"ש. כג. מביעא ל"י. מוס' הלל"ש. כד. דאריי' בי ר"מ. מוס' הלל"ש. כה. ור"ל, ה"כ מיתירא דלמא במדיר הוה, י"ל. מוס' הלל"ש.

שכח קדרה על גבי כירה ובישלה בשבת מהו. אע"ג דקיי"ל כחנינא^א הכא זעני דללא זשיל כמאכל זן דרוסאי דמודה זיה חנינא אי נמי זעני אפי' זקידרא חיימא והא דשרינן זפ"ק (דף יח: וסג) קידרא חיימא היינו דוקא^ב זמנור שחומו רב דללא חומי ומצטל עד למחר אלז כירה דשליט זיה אורכאי אסור דאיכא למיחש שמא יחמה: **אבל** האי דנמי קעביד מעשה במזיד נמי יאכל. תימה דהא אמר זפ"ק (סג) לא תמנלא אשה קדרה עסקיית כו' ואס נמנה למזלאי שבת אסורין זכדי שיעשו וי"ל דללאו הכי פריך ספיר מזכרייתא דמיימתי:

בשלמא ארב נחמן בר יצחק כאן קודם גזירה בו'. תימה לר"י (א) לימא תרווייהו קודם גזירה והא דשרי זכרייתא שוגג היינו זכשיל^א כמאכל זן דרוסאי ורב נחמן^א איירי דללא זשיל כמאכל זן דרוסאי כדפי' ומירן ר"ת זבישלה זשצת משמע שלא הייתה קודם לכן כלל מזבשלת ולא זעני למימר נמי דרב נחמן סבר כו' יהודה דלסר זכשיל אפי' זישל כל זכרו וכו' לא זישל משום דלימא ר' יעריהו ג' אפי' אלז דמזיד אלז זשוגג מודה לר"מ דשרי אפי' לא זישל כל זכרו:

קשיא דר' מאיר אדר' מאיר. כאן משמע דסתם חמין ומצטלי הוי נמי מצושל כל זכרו^א דלוי אומר^א דלפי' אי סתם חמין ומצטלי הוי זלל זשיל כל זכרו ספיר דהא זכנינה גרופה משמע זכרייתא דלעיל דלון משהין כלל אפי' זישל כל זכרו דלוי הוה שרי זישל כל זכרו הי' לפרש מה הן משהין זכנינה גרופה דמפרש^ט אגרופה^ה והכא שרי ר"מ זישל כל זכרו אפי' זכנינה גרופה^ה מ"מ נראה דסתם חמין ומצטלי הוי נמי זכשיל כל זכרו מדפשיטא ליה לתלמודא דמאן דלסר להחזיר אסר אפי' זישל כל זכרו כדמוכח גבי וחק ר' אושעיל סבר כו'^א:

הא לכתחלה הא דיעבד. לא סגי זכאי סינאי^א דהא לעיל שרי ר' מאיר סתם חמין דהויא אפי' לא הומונו לז לזרכן אפי' לכתחלה והכא אסר^א חמין שלא הומונו כל לזרכן אפי' דיעבד אלז זכרי' לשנויי דמשני אקשיל דר' יהודה אדר' יהודה הא זכרייתא גרופה וקטומה הא זכשילנה גרופה^ט ולדריי' יהודה נמי זכרי' לשנויי^ט דהא דהא לכתחלה הא דיעבד^א דהא זכשילנה גרופה אסר לעיל אפי' חמין שנתצטל כל זכרו והכא שרי^א אלז דאיכא לשנויי הא לכתחלה הא דיעבד^א:

עבר ושהה מאי. דללא זשיל כמאכל זן דרוסאי לינא לזאוקמי דהא זכר פשט לעיל לזאסורא כרז נחמן בר יצחק^ב ונראה לר"י דמזבשלה ליה זכשיל זשוגג^א ולזכרי' דר' יהודה^ב אע"ג דלכה כר' יהודה^ב אי אסר מנצטמק ויפה לו דוקא זמזיד^ב או דלילנא אפי' זשוגג ומיימתי ראייה ממעשה דר' יוסי דלסר^ב ומשמע ליה דלפי' זשוגג היה מדקאמר ושתהו ולא קאמר ושיהו ומייהו לשון עבר ושהה משמע זמזיד כמו עברה ולשה דפסחים (דף מג.) ואומר רש"י דקודם גזירה זעו דלחר גזירה פשיטא דלסור זשוגג כמו מזיד: **לא** עשבת הבאה. כולה סוגיא זכשילנה גרופה דזכרייתא לעיל והיינו כרז דלסר לעיל מנצטמק ויפה לו: אפילו

שכה קדרה. אליבא מאן דלסר: המצטל זשצת. משנה היא: ולא שאל. אבל האי דשכה קדרה לא שאל זין שוגג למזיד והכי דרש להו סתמא ולא פירש אי אשוגג מדמה לה ומותר לאכולה אי אמזיד מדמה לה ואסור: זמזיד נמי. אס השהה על גבי כירה מצטמק יוס יאכל: דלא **אמי** לאיערומי. ולעשות מזיד ולומר שוגג הייתי דלא נחשדו ישראל על השבחות: דאפי' לאיערומי. דלסור דרבנן הוה קולא ליה ואמי לשהוי מזיד ויאמר שכתמי: מוסיגי שכה קדרה כו' זשוגג. כגון האי דשכה יאכל זשצת: זמזיד. דלא שכה אלז הינה לא יאכל: זכער ערוף. דגלי דעמייה דלא לזרוכיס קצעי לה: ועל המצטמק ויפה לו. כלומר וכן כל שאר המצטמק ויפה להס אסור לאוכלן אס השתן מזיד: קסני מיהס. זשלא זישל כל זכרו דיש חילוק זין שוגג למזיד זמשהה. קשיא זין לרצה ורב יוסף דשרי מזיד זין לרב נחמן דלסר שוגג: זשעלא לרב נחמן. מלי לתרוי' כי תניא הויא דשוגג יאכל לפני גזירה דלמירין לקמן דגזרו על השוכחין וכי זיתמיר דר' חייא זר אצא דתריננא אלזינה דשוגג אסור ללחר גזירה: אלז דרצה ורב יוסף. דלמירי אליבא דר' חייא זר אצא להמירא אף זמזיד: אי קודם גזירה. דלמיר דר' חייא: קשיא מיהס מזיד. דהכא תניא זמזיד לא יאכל: ואי ללחר גזירה קשיא נמי שוגג. דלפי' שוגג הי' ללמיר דלילו מתני' קודם גזירה נענית: המצטל זשצת. זכדיי דליכא זיובא דלזרייתא:

וה"ה לשוכת. דהמשהה נמי מצטמק יוס אס שכה זשוגג יאכל ואס זמזיד השהה לא יאכל כלילי זשלה זכדיי זשצת: קשיא דר' מאיר אדר' מאיר דתניא לעיל זכרי' פירוקי [ג]. לר' מאיר אליבא דז"ה חמין אלז כל זכשיל והכא שרי חמין ומצטלי זשצל כל זכרו: קשיא דר' יהודה אדר' יהודה. דהסת' א"ר יהודה חמין ומצטלי והכא אסר מצטלי על גבי כירה לכתחלה. משנה קמיימא לשהות לכתחלה קמיימי והך זשהה זכר קאלמר דמותר לאוכלה: כאן גרופה וקטומה. הייא דלעיל איירי זכרייתא וקטומה דקמני זיה משהין על גבי גרופה וקטומה ואין משהין על שאינה גרופה ומה הן משהין על הגרופה שהתרנו לשהות ר"מ אומר כו' הלכך אפי' לכתחלה שרי ר' יהודה והכא זכשילנה גרופה הלכך דיעבד אסר: זכר ושהה זמזיד מאי. מותר לאכולה או לא: חמין לא אסר. דמנצטמק ויפה לו: מאי לאו לאוסו זשצת. אסרן עליהן זכשילנה לא זשצת זכשילנה. אסר להן עכשיו שלא לעשות כן זשצת זכשילנה זכשילנה כו'. זכרי' מכלל דזכרי' מוזמקום כו'. זעניא היא: והזינו לפניו. זמזול: זעוזודין. זשנצטמקו עד שנתעו דקות זעוזודין קורמ"ש זעז"ו. ומלמיר ואלכלו הרצה מכלל דיפה להן: מחזירין

זשוגג ומיימתי ראייה ממעשה דר' יוסי דלסר^ב ומשמע ליה דלפי' זשוגג היה מדקאמר ושתהו ולא קאמר ושיהו ומייהו לשון עבר ושהה משמע זמזיד כמו עברה ולשה דפסחים (דף מג.) ואומר רש"י דקודם גזירה זעו דלחר גזירה פשיטא דלסור זשוגג כמו מזיד: **לא** עשבת הבאה. כולה סוגיא זכשילנה גרופה דזכרייתא לעיל והיינו כרז דלסר לעיל מנצטמק ויפה לו: אפילו

זשוגג ומיימתי ראייה ממעשה דר' יוסי דלסר^ב ומשמע ליה דלפי' זשוגג היה מדקאמר ושתהו ולא קאמר ושיהו ומייהו לשון עבר ושהה משמע זמזיד כמו עברה ולשה דפסחים (דף מג.) ואומר רש"י דקודם גזירה זעו דלחר גזירה פשיטא דלסור זשוגג כמו מזיד: **לא** עשבת הבאה. כולה סוגיא זכשילנה גרופה דזכרייתא לעיל והיינו כרז דלסר לעיל מנצטמק ויפה לו: אפילו

א) מוספתא פ"ג ז"ק ע"א. חולין טו. גיטין ז"ג ז"ל: ח"י (מזמנות פ"ג מ"ג) מזכות (ל"ג) ע"ג מוספתא פ"ג ס"ו ד"ה אמר רבנא, א) מוספתא פ"ג מ"ג, א) ופי' שממתיקין אותו חמיתם קטנים ומוסקין אותו עד שנתק במתק או זכרייתא של זמן שמנצטמק ויפה שמני ומתערב עם הזיבול. ערוף לתמולה לא נראה לתק כיון דר"מ אסר אפי' זכשיל.

מוסף רש"י

זשוגג יאכל. רש"י הוה ענינו ואפילו כו' כיוס (ב"ק גג.) חולין טו. זכרי' ז"ל: ג"ג) ואין זכרי' להמתין עד דלמיר זכדי שיעשה, דהא דלמירין זענלא לערב זכדי שיעשה, ית ליה ל"י זכרי' אלז היכא דעבד זשאל זאסורא ונמזר דלזכרי' מיהס דלא זמתייה הלא מלמירא, אלז זשוגג לא (חולין טו.) במזיד לא יאכל. כו' כיוס עד שמנצטמק, וכדי שיעשה, הוה לא לחתמי, זכרי' דלסור למילנה לו זיוס, דעמייה משום דלא מתימיה העלא מלמירא הוה ופי' שיה לזרוכא זכדי שיעשה אל מתי ליה הלא מתייה, ואידי דמני רשא זכרייתא דלשטעין קודם להמירא, מני נמי סופא זכרייה (חולין טו.) זכרי' ז"ל: ב"ק טג.) או לא יאכל הוה לעולם אלז לחמיר זשאלס אכליס (בתוכחו טו.).

רבינו חננאל

הא דבבלי מר' חייא בר אבא ושכה קדרה ע"ג כירה ובישלה בשבת, ודרש ליה המבשל בשבת זשוגג יאכל במזיד לא יאכל ולא שאל כלומר במבשל יש להחריש בין שוגג למזיד האבי שבוחה זשוגג המבשל שרין. רבה ורב יוסף אמר שוכח בין שוגג ובין מזיד מותר לא קנסו רבנן אפילו במזיד, רב נחמן בר יצחק אמר שניאן אסורין וקשיא כוותיה, ואובחינא עליה שכה קדרה על גבי כירה ובישלה בשבת זשוגג יאכל במזיד לא יאכל כו', ועלתה לרבה ורב יוסף בקשיא. ואקשין הוה א"ר מאיר חמין ותבשיל על גבי כירה ותבשיל בשבת זשוגג יאכל בין זשוגג בין במזיד מותר, ותבשיל חמין חמין אסר מר, חן משהין, ב"ש"א ולא כלום וכו' חמין אכל אבל לא תבשיל קשיא, דר' מאיר אדר' מאיר. ושנינן לא קשיא הוה דקתני חמין אכל בתבשיל לכתחילה. ורבי יהודה אדרבי יהודה לא קשיא, תבשיל דקתני ורבי יהודה הכא תבשיל שבישיל כל צורכי אסור כירה שאינה גרופה ולא קטומה ולפיכך אסור, והאי דקתני חמין משהין ע"ג כירה לביה חמין ותבשיל בגרופה וקטומה, וביין שנתקשה רבה ורב יוסף, נתקיימו דברי רב נחמן בר יצחק וק"ל כוותיה, כל השוכח קדיה ובישלה קודם גזירה הוה שרי ובתי גזירה קנסו רבנן אפילו זשוגג. ומאי גזירה דבתחלה הוה אומרים המבשל בשבת זשוגג יאכל במזיד לא יאכל וה"ה לשוכח, ומשרבו משהי קדיה במזיד האומרים שוכחין היינו, גזרו אף על השוכח. וביין דדלק דמצטמק ויפה לו אסור, איבעיא אי עבר ושהה מאי. דתניא למיפשטא מהא דתניא דאסר רבי יוסי בצפורי ביצים מצומקות שנשתהו על גבי כירה, (שמא) [ש"מ] עבר ושהה קנסו רבנן. ודחינן לא אהו לעשות כן אלא לשבת הבאה. זכר סוגיא מוזמין. אוקימנא הוה דקתני מחזירין בשבת הוה אפילו כמה פעמים דרוקא בכירה גרופה וקטומה. והני מליי שלא הניחין ע"ג קרקע כלל אלא מוזיקם בירו ודעונו עליהם

רב נסים גאון
כירה. אמר רבי חנינא כשיל רבי יוסי לציפורי. הוה שגר לו לילך לציפורי והוה שמפורש בבמה מוליקין (דף ג' ו' ו' יוסי) ששתק יגלה לציפורי.